

BOGDÁN LÁSZLÓ

az erdélyi kertmozi

Helyzetjelentés

*elsüllyed velünk a hajó
mioritikus ködbe téved
de én azért szeretlek téged
közösek a légváraink*

*és közös vesszőparipánk is
közös bennünk a türelem
várakozunk a végeken
elsüllyed velünk a hajó*

*mioritikus ködbe téved
zátonyra fut ó fertelem
várakozunk a végeken
légváraink is közösek*

*szél kél most álom délibáb
és közös vesszőparipánk is
füttyentenek mi ugrunk máris
közös bennünk a türelem*

*zátonyra fut ó fertelem
elsüllyed velünk a hajó
ez volna jó az volna jó
mioritikus ködbe téved*

*de én azért szeretlek téged
szél kél most álom délibáb
nem éljük túl az éjszakát
elsüllyed velünk a hajó*

1991. február 22.

totálplán: a hegesztőpisztolyok

*apró kis pontnak lenni a látóhatáron gurulni
növekedni csak növekedni végül eltakarni mindent
kitűnni a képből megint távolodni csak távolodni
apró kis pontnak lenni a vörös horizonton remek dolog
a jéghegy is hirtelen magasodik fel a titanik előtt*

jéghegy lenni a látóhatáron közeledni távolodni
 egy csoda spontaneitásával érzenni meg eltávozni
 a harmincas évekből bávatagon csodálva az ötvenes éveket
 a beszorgáltatásokat az agitátorokat éjszaka
 aláírja vagy nem írja alája? a kérdések a válaszok
 a harmincas évekből az ötvenes évek a félelem
 amint megeszi a lelket a kapus félelme tizenegyesnél
 a történelem amint éppen alakul az indulók
 a tettenért történelem a koreai háború az újságok főcímei
 távol moszkvától a világtól az isten háta mögött
 és az öröm hiszen a szovjetunióban ma is felsütött a nap
 nyilván holnap – sőt holnapután is! – fel fog sütni
 és a vörös csillag is ott van még lilára verve bujdosik
 a keleti égen és a bőröndök is igen a film forog
 a papundekli bőröndök és a madzag is amivel átkötik őket
 a madzag külön és a parasztok is hónuk alatt váltás
 fehérnemű kenyér szalonna hagyma fogadkozásokkal tömött
 papundekli bőröndök nyolcas sorokban egymás könyökét
 alig érintve egymás testszagában egymást bátorítva
 menetelnek egy téren egy bulvárdon egy mezőn
 a csalafintán magát mindég másnak hazudó
 magát eltakaró magát kitakaró magát egészen soha
 föl nem fedő (föl nem fedezett) jövő felé
 leninváros sztálinváros mindent eltakaró

egymást sokszorozó
 brosúrák és természetesen az osztályharc is az élesedő
 osztályharc és a pisztolyok is a hegesztőpisztolyok kékes
 fényében szivárványszínű az ég és mi szivárványszínű
 vagy szürke vagy mindegy milyen egek alatt de végül mégis
 felrakjuk a köntörfalat

a hegesztőpisztolyok manósapka lángocskái

hórukk!

s készen város és sánc és barakk és ágy
 és kórház és út és temető és

VÉGÜL LESZ MINDEN!

és ez a harc lesz a végső!

hórukk!!

a legvégső (a legeslegvégső!)

malter és taps köt össze mindent mindenkivel

AZ ÜGYÜNK GYŐZNI FOG!

a harmincas évekből az ötvenes évek borzongató
 még hitler ugató hangja chaplintól lopott
 nyesett hőscincér bajsza jelvények és féltékenyek
 cinkosok és sértődöttek világválság és szónoklatok
 a parlamentben európa épp soronkövetkező elrablása
 előtt az értelmiség utolsó (legeslegutolsó!) árulása
 népszövetség intrikák greta garbo malraux hemingway
 a háború sehol a félelem indignált még mindent lehet

apró kis pontnak lenni a láthatáron „gigászi
vörös szemgolyó a kételyek fölött” **

NÖVEKEDNI TÁVOLODNI

egy erdélyi kertmozi szakadozott vetítővásznán
egyszerre keveredik össze csúszik egymásra minden
látni a világot ma és húsz év múlva
hitler hangja és sztálin pipája és churchill bőrszivara
és papundekli bőröndök és végtelen listák

és hegesztőpisztolyok

és enkávéadás tisztek valahol katalóniában amint épp
szalonkákra lövöldöznek ha nem akkor egymásra
„a szépség vagy görcsös lesz vagy semmilyen” **
puffogatnak az elvtársak de eltakarja őket is egy fekete
kocsi aláírja vagy nem írja alája? girbe-gurba betűk
kanyarognak gyűrt papirosokon állanak nevékké össze
a nevek sorsokat takarnak sorsok emlékművei és közben
elhordják a termőtalajt a szülőföldről a kocsikat külön
az éjszakákat a billenőkocsikat a le-lerobbanó vörös zászlóról
elnevezett köhögő teherautókat külön

a hidegeket a brosúrákat az aszályt

megörökíteni a föld változó arcát csak ez maradt!
a sztahanovistákat is ide vágni be száznegyennyolc
százalék a kezüket külön!

az éveket a levegőben

meghintáztató emelődarukat az emberarcú buldózereket
a békemeneteket a petróleumlámpásokat a didergéseket

MINDENT KÜLÖN!

végül két alak távolodik – jó esetben – egy hőmezőn
s amint kimerevednek ezrek és ezrek vacogását hallani
ezer és ezer fogpasztareklámra illő vagy vepla fogakkal
pótoló fogsor ütődik egymásnak

kitűnni a képből megint

forogni önmagunk körül és hazudni mindez csak ÁTMENET
perspektíva pörgés! TE TOVÁBB FOGOD BÍRNI!
egy erdélyi kertmoziból nézni a történelem
hazai látomását ezt a végképpen elfuserált játékot
amellyel annyian éltek vissza (sőt még többen is)

KÖZELEDNI TÁVOLODNI

nézni amint járni tanul az osztály a lerobbanó promenádon
tényleg remek!
székemen ülök mélyül a ránc a homlokomon

* Nagy László

** André Breton